

Arvidsjaur kommun
Revisorerna

2020-05-11

Till
Fullmäktige i Arvidsjaur kommun
Organisationsnummer 212000-2650

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedning och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts med stöd av EY:s sakkunniga.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Den iakttagelse som vi särskilt vill lyfta fram är att vi i årets granskningar av barn- och utbildningsnämnden har noterat större brister. Bristerna rör främst följande områden;

- o hanteringen av grundskolans omorganisation. Här noterade vi även vissa brister i kommunstyrelsens agerande.*
- o nämndens beslut om barnomsorg på obekvämt arbetstid.*

Vi bedömer dock att dessa brister till stora delar har orsakats av att ansvar och roller i kommunens politiska organisation i praktiken är oklara - alternativt inte har respekterats.

Vi har även granskat kommunens försäljning av fastigheter och vi vill bli uppmärksamma styrelsen på att vi ser en risk för ökade kostnader/investeringsbehov, som ett resultat av dessa försäljningar.

I övrigt vill vi lyfta fram följande iakttagelser:

- Kommunstyrelsen, nämnderna och bolagens styrelser bör utveckla sitt arbete med intern kontroll för att öka följsamheten till fullmäktiges anvisningar. Detta är en iakttagelse som även gjorts i våra granskningar tidigare år.
- Fullmäktiges mål- och demokratiberedning har under året varit vilande och vi kan därför inte bedöma dess arbete.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Arvidsjaur kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. *Det är dock av yttersta vikt att ett arbete inleds med att (i praktiken) tydliggöra roller, ansvar och befogenheter i den politiska organisationen.*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer sammantaget att styrelsens och nämndernas interna kontroll i stort har varit tillräcklig, även om ett flertal utvecklingsområden har identifierats i den interna kontrollen.

Vi bedömer utfallen i årsredovisningen delvis är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv. Utfall för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv medger inte en revisionell bedömning.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredning samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Lars Holmkvist	Mikael Betsvall	Rikard Lundström
<i>revisionsberättelsen godkänd via mail den 11 maj kl.</i>	<i>revisionsberättelsen godkänd via mail den 11 maj kl.</i>	<i>revisionsberättelsen godkänd via mail den 11 maj kl.</i>
Jan-Olof Lundmark		Anna Nilsson
<i>revisionsberättelsen godkänd via mail den 11 maj kl.</i>		<i>revisionsberättelsen godkänd via mail den 11 maj kl.</i>

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse

De sakkunnigas rapporter och tillhörande skrivelser från revisorerna:

- Grundläggande granskning av styrelsen och nämnderna 2019
- Granskning av delårsrapport 2019
- Granskning av årsredovisning 2019
- Granskning av skolans omorganisation
- Granskning av försäljning av fastigheter
- Granskning av statsnät
- Granskning av ny redovisningslag

Granskningsredogörelser samt granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i:

- Arvidsjaur Flygplats AB
- Arvidsjaur Energi AB
- Arvidsjaurhem AB
- Arvidsjaur Kommunföretag AB

Redogörelse för revisorernas granskning år 2019

1. Inledning

I revisorernas uppgifter ingår att bedöma om den kommunala verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom kommunstyrelsen, nämnder och fullmäktigeberedning är tillräcklig. Revisorerna granskar också, genom lekmannarevisorerna, verksamheten i de kommunägda bolagen.

Vidare ska revisorerna årligen avge en revisionsberättelse med ett uttalande huruvida ansvarsfrihet för kommunstyrelsen, nämnderna, fullmäktigeberedning och förtroendevalda tillstyrks eller ej.

Berättelsen ska också innehålla en redogörelse för den revision som bedrivits under året. Syftet med denna redogörelse är att den ska utgöra underlag till revisionsberättelsen och ge en bild av genomförd revision. Revisionsrapporter har löpande under året delgivits och kommunicerats med kommunstyrelse, nämnder och bolag som berörts av revisionens granskning. Rapporterna har även tillsänts kommunfullmäktiges presidium som svarar för vidare spridning till fullmäktiges alla ledamöter. I revisionsberättelsen förtecknas de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

Valet av granskningsinsatser grundar sig på en analys som utgår från en helhetssyn på kommunen, där risk och väsentlighet samt tidigare års granskningsresultat varit vägledande. Utöver de fördjupade granskningsinsatser som denna analys motiverat har grundläggande granskning av kommunstyrelsens och nämndernas styrning, kontroll och måluppfyllelse samt granskning av delårsrapport och årsredovisning genomförts.

2. Grundläggande granskning av kommunstyrelse, nämnder, fullmäktigeberedning och bolag

För att möjliggöra en effektiv revision har en översiktlig granskning genomförts av styrelser, nämnder och fullmäktigeberedning. Vi har kontrollerat deras måluppfyllelse samt åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera sin verksamhet och ekonomi i enlighet med kommunfullmäktiges anvisningar.

Vi har uppmärksammat att barn- och utbildningsnämnden i december 2019 har beslutat om nya regler för barnomsorg på obekvämt arbetstid. Nämndens beslut innebär ett avsteg från fullmäktiges tidigare beslut (år 2014) i det att avseendet att barnomsorg inte kommer att erbjudas natttid. Fullmäktige har dock senare, i samband med behandling av ett medborgarförslag, överlämnat beslutanderätten i fråga om öppettider till nämnden. Vi bedömer att de brister vi uppmärksammat till stora delar har orsakats av att ansvar och roller i kommunens politiska organisation i praktiken är oklara - alternativt inte har respekterats. Det är därför av yttersta vikt att ett arbete inleds med att (i praktiken) tydliggöra roller, ansvar och befogenheter i den politiska organisationen.

I vår grundläggande granskning av styrelserna, nämnderna och fullmäktiges fasta beredning har vi inte i övrigt funnit några allvarliga brister. Vi har noterat ett antal utvecklingsområden och vi har med anledning av dessa lämnat rekommendationer till styrelser och nämnder. Främst har vi funnit brister i arbetet med intern kontroll vilket vi även uppmärksammat tidigare år.

Då fullmäktiges mål- och demokratiberedning varit vilande under året kan vi inte uttala oss om beredningens arbete.

Granskningen av kommunens bolag har till sin inriktning och omfattning skett utifrån en bedömning av risk och väsentlighet. Granskningen har varit av översiktlig karaktär.

I vår grundläggande granskning av kommunens bolag har det inte framkommit några allvarliga brister. Dock har vi noterat ett antal utvecklingsområden främst när det gäller bolagens arbete med intern kontroll enligt ägarens anvisningar. Med anledning av detta har rekommendationer lämnats till bolagsstyrelserna.

3. Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Kommunen är redovisningsskyldig enligt lag om kommunal redovisning. Enligt lag om kommunal redovisning ska årsredovisningens och delårsrapportens förvaltningsberättelse innehålla en utvärdering av målen för god ekonomisk hushållning. Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om resultatet i delårsrapport och årsredovisning är förenligt med de mål om god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Redovisningsrevisionen har inriktats på att bedöma om kommunen följer lag om kommunal redovisning och övriga krav på god redovisningssed samt om målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Delårsrapport 2019-08-31

Kommunen ska enligt redovisningslagen upprätta minst en delårsrapport. I den översiktliga granskningen av delårsrapporten gör vi följande bedömningar:

- Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation 17 Delårsrapport (R17) ska den redovisningsprincip som tillämpas i efterföljande årsredovisning tillämpas även i delårsrapporten. Detta innefattar såväl årets siffror som jämförelseårets siffror. Vi konstaterar att ingen utredning har gjorts för effekten av jämförelseåret, varför vår bedömning är att den nya lagen med rekommendationer ej tillämpas fullt ut. Detta är inte i enlighet med god redovisningssed.
- De redovisade finansiella utfallen är i allt väsentligt förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning och kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans.
- De redovisade verksamhetsutfallen är delvis förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Årsredovisning 2019

Vår granskning av kommunens årsredovisning 2019 visar att:

- ▶ Årsredovisningen redogör för verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.
- ▶ Årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningssed som den kommer till uttryck i Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

- ▶ Utfallen i årsredovisningen delvis är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv.
- ▶ Utfall för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv inte medger en revisionell bedömning.

Från 2019 har en ny kommunal redovisningslag införts samtidigt som rekommendationerna från RKR uppdaterats och anpassats. Med undantag för redovisning av leasing har kommunen gjort tillräckliga anpassningar till normgivningen för att årsredovisningen ska ge en rättvisande bild.

4. Fördjupade granskningar

Granskning av grundskolans omorganisation

Grundskolan i Arvidsjaur har under ett flertal år varit föremål för diskussion internt i kommunen och bland allmänheten, främst har oro funnits över elevernas låga måluppfyllelse.

Under år 2017 presenterades två genomlysningar av grundskolan som hade utförts av extern konsult. Som en följd av genomlysningarna genomfördes en omorganisation för att förbättra verksamheten.

Syftet med granskningen var att bedöma om omorganisationen av grundskolan genomförts på ett ändamålsenligt sätt samt om den interna kontrollen varit tillräcklig.

Vår sammanfattande bedömning är att omorganisationen av grundskolan inte genomförts på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen inte är tillräcklig.

Vi konstaterar att två genomlysningar/översyner av grundskolan har genomförts av utomstående konsult och dessa har resulterat i ungefär ett 40-50 tal rekommendationer om åtgärder som bör vidtas. Av dessa kan vi endast styrka att ett aktivt arbete har genomförts med en av dessa rekommendationer - den som handlar om vilka och hur många rektorer som grundskolan ska ledas av.

Med anledning av granskningens resultat lämnade vi ett antal rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden och till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige har vid sin behandling av revisionsrapporten beslutat att med beaktande lägga denna till handlingarna.

Vi bedömer att de brister vi uppmärksammat till stora delar har orsakats av att ansvar och roller i kommunens politiska organisation i praktiken är oklara - alternativt inte har respekterats. Det är därför av yttersta vikt att ett arbete inleds med att (i praktiken) tydliggöra roller, ansvar och befogenheter i den politiska organisationen.

Granskning av Arvidsjaurstadsnät

Av offentlig statistik framgår att andelen hushåll som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s i Arvidsjaur var 67 % år 2018, vilket är en minskning från 2009 då andelen låg på 80,2 %. Riket som helhet har under motsvarande period haft en positiv trend för andelen hushåll med tillgång till bredband. Kommunfullmäktige beslutade om nuvarande anslutningsavgifter i juni 2016 och de beslutade avgifterna ska gälla till år 2021.

Mot bakgrund av att oförändrade anslutningsavgifter ska finansiera ökade kostnader finns en risk att verksamheten är underfinansierad och inte uppnår regeringens mål att hela Sverige ska ha tillgång till snabbt bredband år 2025. Vidare finns en risk i att stadsnätets prissättning

bryter mot kommunallagens självkostnadsprincip respektive konkurrenslagens förbud mot underprissättning.

Syftet med granskningen var att bedöma om Arvidsjaur stadsnät bedrivs på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredställande sätt.

Vår sammanfattande bedömning är att Arvidsjaurstadsnät i stort bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Vi bedömer däremot att Arvidsjaurstadsnät inte bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt. Bedömningen grundas på att driftkalkyler inte har upprättats för alla områden samt att de driftkalkyler som finns inte omfattar alla intäkter och kostnader.

Med anledning av våra iakttagelser har vi lämnat ett antal rekommendationer till styrelsen.

Granskning av försäljning av fastigheter

I Arvidsjaur kommun har ett antal kommunala fastigheter avyttrats under senare år. Under år 2019 har bla två större fastigheter sålts. Det är väsentligt att försäljning av kommunens fastigheter sker på avsett vis. Avsaknad av tydliga riktlinjer och rutiner kan innebära risk för att ärenden inte handläggs på ett enhetligt sätt och att likställighetsprincipen inte beaktas vid beslut om försäljning. Risk finns också att kommunen lider en ekonomisk förlust.

Granskningens syfte var att bedöma om försäljning av kommunens fastigheter sker på ett ändamålsenligt sätt.

Vår sammanfattande bedömning är att försäljning av kommunens fastigheter skett på ett ändamålsenligt sätt vad avser följsamhet mot bestämmelser i kommunallag, konkurrenslag och EU:s regelverk samt enligt kommunens delegationsordning. Försäljningarna, har dock inte skett på ett ändamålsenligt sätt vad avser följsamhet mot kommunens egna riktlinjer, ifall fastigheterna bedöms vara: "fast egendom av principiell betydelse", vilket bl.a. försäljningspriserna indikerar. Enligt riktlinjerna skulle kommunen då tillämpat ett anbudsförfarande vid försäljningen, vilket inte har skett.

Vi vill även uppmärksamma kommunstyrelsen på att vi ser en risk för ökade kostnader/investeringsbehov, som ett resultat av försäljningarna.

Granskning av ny redovisningslag

Regeringen har beslutat att med tillämpning från 1 januari 2019 införa en ny kommunal redovisningslag: Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Lagtexten är dubbelt så omfattande som den gamla kommunala redovisningslagen, bl. a. beroende på att delar av Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer "flyttat in" i den nya lagen. Förändringar rör främst: värderingsregler, upplysningskrav, arkivregler och nytt räkenskapsschema samt att drift- och investeringsredovisning blir egna rapporter (och inte en del av förvaltningsberättelsen). Som en följd av den nya lagen har Rådet för kommunal redovisning gett nya rekommendationer som gäller med tillämpning från 2019. En konsekvens av den nya lagen är bl. a. att kommunen måste räkna om 2018 års räkenskaper och nyckeltal för att få jämförelsetal i årsredovisning 2019.

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunen i tillräcklig utsträckning anpassat sin redovisning och sina redovisningsrutiner till den nya normgivningen.

Vår sammanfattande bedömning är att Arvidsjaur genomfört en omfattande anpassning till årsredovisning 2019. Det återstår dock fortfarande anpassningar som behöver göras men som inte hinns med till detta år. Kommunen har dock goda förutsättningar att åstadkomma kvarvarande anpassningar till årsredovisning 2020.